868/11

Den 16. maj 2011 blev i sag nr. 78.417:

xxxxx xxxxx xxxxxxxxx
xxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxx

mod

FSP Pension
Philip Heymans Allé 3
2900 Hellerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren er omfattet af en arbejdsmarkedspension i FSP Pension. Hun klager over, at især hendes aldersdækning er ændret.

Pensionskassen henviser til, at ændringerne er gyldigt vedtaget på pensionskassens generalforsamling.

Den omhandlede ordning er en kollektiv overenskomstreguleret arbejdsmarkedspension, som klageren blev omfattet af for 35 år siden som led i et ansættelsesforhold. Hun modtog løbende årlige pensionsoversigter, hvoraf det bl.a. fremgik, at hun havde en alderspension.

Klageren er født i 1955.

Af klagerens pensionsprognose for marts 2009 fremgår bl.a.:

"**Pensionsprognose …**

| | | | |
|---|---|---|---|
| Alderspension inkl. bonus - i gang fra | 60 år | 62 år | 65 år |
| Engangsbeløb i alt | 520.781 kr. | 593.486 kr. | 723.775 kr. |
| Livsvarig alderspension, årligt | 150.430 kr. | 182.498 kr. | 252.065 kr. |
| Herudover, alderspension indtil 67 år årligt | 48.587 kr. | 58.950 kr. | 81.416 kr. |

…

**Dækning ved død**

…
Ægtefælle-/samleverpension til 65 år, årligt 159.288 kr.
Ægtefælle-/samleverpension fra 65 år, årligt 158.170 kr.
Supplerende ægtefælle-/samleverpension fra 65 til 67 år, årligt 57.798 kr.
…
**Betaling for ydelsesgaranti**
Der er betaling for ydelsesgaranti, der trækkes fra i bonus. …"

Det fremgår derudover bl.a., at betaling for ydelsesgaranti i 2008 udgjorde 9.334 kr.

I april 2009 vedtoges en række ændringer på pensionskassens generalforsamling. Ændringerne medførte bl.a. en ændring i pensionsordningens dækningssammensætning og beregningsprincipperne. Af klagerens pensionsprognose for april 2010 fremgik om alderspensionen bl.a.:

"Pensionsprognose

| | | | |
|---|---|---|---|
| Alderspension inkl. bonus - i gang fra | 60 år | 62 år | 65 år |
| Engangsbeløb i alt | 529.875 kr. | 587.287 kr. | 684.366 kr. |
| Livsvarig alderspension, årligt | 159.901 kr. | 189.008 kr. | 247.579 kr. |

…
**Dækning ved død**
…
10-årig ægtefælle-/samleverpension, hvis ægtefælle/samlever er under 54 år, årligt 326.159 kr.
Livsvarig ægtefælle-/samleverpension, hvis ægtefælle/samlever er fyldt 54 år, årligt 163.079 kr. "

I mail af 2/5 2010 udtrykte klageren sin utilfredshed over ændringerne, som efter hendes opfattelse havde ført til en nedgang i alderspensionen i hendes tilfælde. Hun oplyste bl.a., at hun havde indrettet sin økonomi efter at stoppe på arbejdsmarkedet, når hun fyldte 60 år i 2015. I brev af 1/5 2010 til klageren anførte pensionskassen bl.a.:

"Ændringen af ægtefællepensionen skete på baggrund af medlemshenvendelser, og en modificering af bestyrelsens ændringsforslag blev vedtaget på generalforsamlingen 2009. Ægtefæller, der er fyldt 54 år på medlemmets dødsfaldstidspunkt, modtager en livsvarig ægtefællepension, og ægtefæller, der ikke er fyldt 54 år på medlemmets dødsfaldstidspunkt, vil modtage en 10-årig udbetaling.

Reserven på ægtefællepensionen blev i saneringen bibeholdt, hvilket har medført en ændring af ydelsen på ægtefællepensionen. Saneringen af pensionsordningerne har i forhold til ægtefællepensionen medført en lavere pris pr. 1.000 kr. ydelse, hvorfor ydelsen er steget.
…
Reserven til udskillelse af alderssummen i en selvstændig, garanteret dækning hentes i afdeling FSP Traditionel i reserven for alderspensionen i modsætning til tidligere, hvor reserven blev reduceret forholdsmæssigt på samtlige dækninger.

Selvom Konto- & Pensionsoversigten 2009 ikke viser den forhøjede alderspension, så har du imidlertid fortsat mulighed for at vælge en forhøjet alderspension, som i FSP Traditionel løber over 10 år. Valg af forhøjet alderspension har ligesom tidligere indvirkning på den livsvarige alderspension. Nedenfor er din pensionsprognose ved alder 60 år vist med valg af forhøjet alderspension.

**Pensionsprognose inkl. bonus i gang fra 60 år:**

| | |
|---|---|
| Engangsbeløb i alt | 529.800 kr. |
| Livsvarig alderspension, årligt | 122.700 kr. |
| Herudover, alderspension i 10 år, årligt | 72.400 kr." |

Klageren har i klageskema af 26/4 2010 til nævnet bl.a. anført:

"**1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. …**
I lighed med de øvrige medlemmer i FSP Pension modtog jeg i april 2010 min årlige pensionsoversigt for 2009. Stor var min overraskelse idet der siden 2008 var gennemført betydelige ændringer og alle ændringer er forringelser i f.t. tidligere:

- bortfald af alderspension indtil 67. år
- ægtefællepension ydes ikke længere livsvarigt, hvis ægtefællen er under 54 år
- supplerende ægtefællepension fra 65. til 67. år er bortfaldet.

For mit vedkommende ser tallene således ud (jf. oversigterne fra 2009 og 2010, samt brev fra FSP Pension af 11. maj 2010):

| | 3.2009 | 4.2010 | 11.5.2010 |
|---|---|---|---|
| Engangsbeløb | 520.781 | 529.875 | 529.800 |
| Livsvarig alderspension | 150.430 | 159.901 | 122.700 |
| + alderspension indtil 67. år | 48.587 | | |
| + alderspension i 10 år | | | 72.400 |
| Alderspension i alt | 199.017 | 159.901 | 195.100 |

Uanset hvilken af de 2 modeller (4.2010 eller 11.5.2010) der benyttes, fremgår det med al tydelighed, at der er tale om væsentlige forringelser i f.t. de tidligere garanterede udbetalinger (3.2009). Jeg betragter det som FSP Pension har foretage sig, som tyveri ved højlys dag.

**2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? …**
Jeg ønsker, at FSP Pension skal levere den dækning som de gennem 35 år har garanteret og hvor jeg ikke har haft mulighed for at vælge en anden pensionsleverandør. Jeg har gennem de senere år glædet mig til muligheden for at gå på pension ved det 60. år og har således tilrettelagt min økonomi herefter. Den betydelige og umiddelbare forringelse - bortfald af alderspension fra 60 - 67 år - er en samlet reduktion på kr. 273.812,- og svarer til et fald på 20% i de årlige udbetalinger. Vælges der som foreslået af FSP Pension en 10 årig alderspension for at kompensere for den gennemførte forringelse, vil de efterfølgende årlige udbetalinger blive kr. 27.730 - eller 20% lavere end anført i oversigten fra 2009. At beslutningen om ændringerne er truffet på generalforsamlingen i 2009 if. FSP Pension's brev af 11.5.2010

gør ikke situationen bedre, idet jeg som enkelt medlem ikke ville have haft mulighed for at påvirke beslutningen eller fravælge ændringerne. Jeg mener, at FSP Pension skulle lade de enkelte medlemmer selv tage stilling til eventuelle ændringer i egen pensionsordning, på samme måde som tilfældet var i f.m. valg af rentemodel 2009. Min igennem 35 år oparbejdede tillid til FSP Pension er nu - sammen med de forventede udbetalinger om blot 5 år - væk og andre pensionskunder i FSP Pension kan således få glæde af min langvarige opsparing. Som nævnt er tilliden til FSP Pension som en troværdig pensionsleverandør væk og der er jo ingen garanti mod yderligere forringelser."

Heroverfor har pensionskassen i brev af 18/6 2010 til nævnet bl.a. bemærket:

"**Baggrund**
I forbindelse med FSP's overgang til et nyt medlemssystem hos administrationsselskabet Forca fremsatte FSP's bestyrelse forslag om forenkling af pensionsregulativerne for afdelingerne A og B.1-B.5. Forenklingen indebar, at afdelingerne blev sammenlagt til en afdeling, der herefter blev benævnt FSP Traditionel.

Bestyrelsens forslag havde fokus dels på at skabe mere ensartede regler, som gav medlemmerne bedre overblik og dermed mere hensigtsmæssige dækninger, dels nedbringelse af administrationsomkostningerne til gavn for FSP's medlemmer. FSP havde tidligere syv forskellige pensionsregulativer, hvilket betød, at der ved ændringer skulle ske underliggende it-udvikling for syv forskellige ordninger. Det er meget bekosteligt at vedligeholde syv forskellige ordninger, inklusiv tilhørende rådgivningsmateriale, forretningsgang m.m. Forslaget betød, at antallet af ordninger blev nedbragt til tre. Det var ligeledes en forudsætning for at få det fulde udbytte af stordriftsfordelene ved outsourcingen af medlemsadministrationen til Forca, at FSP's mange regelsæt blev samordnet.

Forenklingen indebar, at børnepensionen ved alderspensionering bortfaldt. Begrundelsen herfor var, at det kun var ganske få medlemmer, der havde børn under 21 år ved påbegyndelse af alderspension, og samtidig var børnepension ved alderspensionering ikke en almindelig forsikringsbegivenhed, da alderspensionering ikke er en uforudset hændelse.

Ægtefællepensionen blev ændret, således at ægtefæller, der er fyldt 54 år på medlemmets dødsfaldstidspunkt, modtager en livsvarig ægtefællepension, og ægtefæller, der ikke er fyldt 54 år på medlemmets dødsfaldstidspunkt, vil modtage en 10-årig udbetaling. En betydelig forkus fra medlemmerne på, at ægtefællepensionen blev bevaret bedst muligt og i hvert fald ikke nedsat, betød at reserven på ægtefællepensionen blev bibeholdt.

I modsætning hertil blev ydelsen på de øvrige risikodækninger (invalidepension, børnepension, dødsfaldsdækning) bibeholdt ved forenklingen af de seks pensionsregulativer.

Alderssum blev udskilt i en selvstændig, garanteret dækning, som blev udskilt fra reserven for alderspensionen - i modsætning til tidligere, hvor udbetalingen af alderssummen medførte en forholdsmæssig reduktion på samtlige dækninger.

Alderspensionen blev den residuale dækning. Det betyder, at reserven til alderspensionen udgør den samlede opsparing fratrukket de beløb, der skal anvendes til de øvrige dækninger. Den resterende reserve er anvendt til livsvarig alderspension.

Samlet set er der ikke forsvundet eller tilført beløb (ud over almindelige bevægelser) til det enkelte medlems samlede depot, men der er alene flyttet rundt mellem de enkelte delelementer i pensionsordningen. FSP har heller ikke sat priserne op, så dækningerne bliver dy-

rere. Beregningsprincipperne er ændret, men er nu ens for alle medlemmer. Denne ændring vil for nogle medlemmer føre til en forskel i dækningernes størrelse og indbyrdes forhold.

Denne forenkling af FSP's pensionsregulativer, som havde virkning fra 1. januar 2010, blev på generalforsamlingen den 29. april 2009 vedtaget af FSP's medlemmer.

Den forhøjede alderspension indtil 67 år var ikke en selvstændig dækning, men var en udbetalingsmulighed for medlemmerne, som blev tilbudt ved pensionering og som tidligere blev vist i den årlige Konto- & Pensionsoversigt. Med overgangen til nyt medlemssystem blev Konto- & Pensionsoversigten ændret, så den nu afspejler reserveopdelingen i ordningen, hvorfor den forhøjede alderspension (der i det nye medlemssystem er en 10-årig ydelse) ikke er vist, men er en del af den livsvarige alderspension. Ved valg af forhøjet alderspension blev den livsvarige alderspension ligesom tidligere nedsat forholdsmæssigt\

**...**

**Begrundelse for forenklingerne af pensionsordningerne**

Som beskrevet ovenfor var baggrunden for sammenlægningen af de seks afdelinger til én afdeling et af tiltagene i FSP's fokus på nedbringelse af administrationsomkostningerne og skabe bedre overblik til gavn for medlemmerne.

I forbindelse med forenklingerne og et tilhørende tilbud om Pensionsvalg 2009 blev der anvendt både fokusgrupper, eksterne bureauer og advokater samt informationsmøder for at sikre den bedst mulige information til medlemmerne om forenklingen.

FSP har, for at kvalitetssikre regulativændringerne, ladet disse gennemgå af advokat … Om de samlede regulativændringer anfører advokat … blandt andet:

*'Der kan argumenteres for, at der i tilfælde, hvor værdien af det enkelte medlems depot ikke forringes, ikke er tale om væsentlige ændringer. Tilsvarende vil det meget vel kunne være muligt at ændre eller i hvert fald justere de generelle betingelser for at opnå ydelser, hvis det ikke medfører en urimelig forringelse af det enkelte medlems position, så længe ændringerne alle tager sigte på at sikre en passende balance mellem de kollektive midler og den enkeltes ret til ydelser.'*

For herudover at sikre det juridiske grundlag for sammenlægningen af afdeling A og B.1-5 har FSP Pension bedt professor, lic. jur. … om at udarbejde et responsum om ændringerne i regulativerne. (Bilag ..) Professor … anfører i responsummet, at:

*'Ændringernes formål er at opnå større ensartethed af hensyn til en effektiv administration. Trods det, at hensynet til en mere enkel administration i sig selv måske ikke er et behov, som byder sig frem som tvingende, må man sige, at de vilkår, som i dag hersker inden for pension, stærk fokus på omkostninger og en effektiv administration, indebærer, at der er en rimelig og saglig begrundelse for at gennemføre ændringer'*

Professor, lic. jur…. konkluderer til sidst i responsummet:

*'Der er tale om ændringer, som gyldigt kan vedtages af et flertal på FSP Pensions generalforsamling. Der er hjemmel i vedtægt og regulativer til, at disse kan ændres af det fornødne flertal, og ud fra ændringernes begrundelse og indhold er der ikke tale om beslutninger, der må anses for utilbørlige i forhold til et eventuelt mindretal.'*

Vedlagt indkaldelsen til den ordinære generalforsamling 2009 udsendte FSP en beskrivelse af forslagets væsentligste indhold. Ved tilmeldelse til generalforsamlingen fremsendte FSP

det fuldstændige forslag til medlemmet, hvor ovennævnte citater tillige var anført. (Bilag ..) Der er tale om et omfangsrigt informationsmateriale, ligesom der på selve generalforsamlingen blev stillet indgående spørgsmål hertil - alt sammen inden afstemningen blev gennemført.

Afstemningen blev gennemført og vedtaget med behørigt flertal. Det er vores opfattelse, at forenklingen generelt har været til medlemmernes fordel, men da de tidligere ordninger har haft en del forskelligheder, vil der være individuelle ændringer som nogle medlemmer vil finde fere hensigtsmæssige end andre. I relation til klagerens situation henvises til sammenligningen af udbetalingsmuligheder herunder.

**Ændring af prognoseberegninger**
Klager fokuserer på pensionsprognosen ved 60 år. Hertil skal det bemærkes, at prognoseberegningen er baseret på standardforudsætninger udmeldt fra Forsikring & Pension (F&P). Standardforudsætningerne er blevet ændret af F&P siden udsendelsen af Konto- & Pensionsoversigten for 2008, hvilket betyder, at prognoseberegningen giver en lavere ydelse end tidligere år. Hertil kommer at finanskrisen og aftalen om finansiel stabilitet har betydet, at der i prognoserne regnes med en lavere rente end den i grundlaget fastlagte rente, hvilket tillige betyder, at prognoseberegningen giver en lavere ydelse end tidligere år.

**Sammenligning af udbetalingsmuligheder**
For at sætte de af klager anførte forringelser i perspektiv har vi herunder indsat en oversigt, der viser pensionsprognosetallene ved alder 60 år samt en simpel sammenregning, der viser at de samlede udbetalinger, hvis klager lever i 10, 15, 20 eller 25 år efter påbegyndelsen af alderspensionen ved alder 60 år.

| | Afdeling B.1: K& P 2008 Prognose ved alder 60 år | FSP Traditionel K& P 2009 Prognose ved alder 60 år | FSP Traditionel: Beregning ved forhøjet alderspension |
|---|---|---|---|
| Brevdato | | | 11. maj 2010 |
| Alderssum | 520.781 kr. | 529.875 kr. | 529.800 kr. |
| Livsvarig alderspension | 140.430 kr. | 159.901 kr. | 122.700 kr. |
| 10-årig alderspension | | | 72.400 kr. |
| 7-årig alderspension | 48.587 kr. | | |
| Samlede udbetalinger, beregnet ud fra et antal efter du er påbegyndt udbetaling ved 60 år: | | | |
| 10 år | 2.265.190 kr. | 2.128.885 kr. | 2.480.800 kr. |
| 15 år | 2.967.340 kr. | 2.928.390 kr. | 3.094.300 kr. |
| 20 år | 3.669.490 kr. | 3.727.895 kr. | 3.707.800 kr. |
| 25 år | 4.371.640 kr. | 4.527.400 kr. | 4.321.300 kr. |

Det fremgår umiddelbart, at FSP Traditionel med forhøjet alderspension er mest fordelagtig med en forventet levetid på op til 15 år efter det fyldte 60. år, hvorimod FSP Traditionel uden forhøjet alderspension (K&P 2009) vil være mere fordelagtigt ved en forventet levetid på mere end 15 år.

**Konklusion**
FSP fastholder, at sammenlægningen af afdelingerne A og B.1-B.5 til afdeling FSP Traditionel, med de dertil hørende ændringer i medlemmernes pensionsordninger, er gennemført i overensstemmelse med de på området gældende regler og praksis. Klager har fortsat mulighed for at vælge en forhøjet alderspension de første 10 år, og der er derfor ikke sket en betydelig forringelse ved pensionering som 60-årig."

Af responsum af 22/1 2009 fremgår bl.a.:

"Som tværgående pensionskasse er FSP Pension underlagt almindelige foreningsretlige regler. Der er ikke regler i lovgivningen, der udtrykkeligt omhandler grænserne for, hvad der kan vedtages af en forenings flertale. Det er sædvanligt, at vedtægterne for en forening giver adgang til - med almindeligt eller kvalificeret flertal - at vedtage beslutninger, selvom et mindretal er imod ændringerne. Det betyder dog ikke, at flertallet er frit stillet. Det er et almindeligt foreningsretligt princip, at der gælder en minoritetsbeskyttelse. Det nærmere indhold af denne begrænsning diskuteres nedenfor.

Derudover gælder, at generalforsamlingen må respektere de individuelle rettigheder, som de enkelte medlemmer måtte have på grundlag af de breve, oversigter og øvrige meddelelser, der gennem tiden er sendt til medlemmet. Undertiden bruges udtrykket 'velerhvervede rettigheder', men det er efter min mening ikke et udtryk, der giver vejledning. Om en rettighed er 'velerhvervet' må nemlig afhænge af, om nogle medlemmer har fået sådanne tilkendegivelser fra pensionskassen, at de med rette kan gå ud fra, at de har erhvervet en juridisk rettighed, som ikke kan ændres af f.eks. et flertal på generalforsamlingen. Det skal her nævnes, at meddelelser fra en pensionskasse som udgangspunkt må forstås under hensyn til det generelle vilkår for medlemskabet, herunder at vedtægter og regulativer indenfor visse grænser kan ændres af generalforsamlingen i henhold til regler som de ovenfor nævnte.

Ved fastlæggelsen af den foreningsretlige minoritetsbeskyttelse må det navnlig i en pensionskasse, hvor ændringerne har væsentlig betydning for de enkelte medlemmers velfærd, kræves, at ændringer, der gennemføres af flertallet, er rimelige og velbegrundede. Der er som nævnt ikke lovgivning, der giver nærmere vejledning. Forarbejderne til tidligere gældende lovgivning nævner dog, at vedtægterne ikke må indeholde regler, der må anses for 'utilbørlige af hensyn til medlemmernes interesser'. Det har om dette krav været nævnt i litteraturen, at det nærmere indhold må fastlægges ud fra 'almindelige foreningsretlige grundsætninger og forholdets natur'. Domspraksis kender et tilfælde, hvor nogle medlemmer af en firmapensionskasse havde rejst indsigelse mod nogle ændringer, men ikke fik medhold, jf. 2006.759 H. Dommen kommer dels frem til, at der ikke forelå nogen berettiget forventning for medlemmerne på det omtvistede punkt, dels foretages formentlig en overordnet rimelighedsbedømmelse, hvor den konkrete ændring ikke fandtes at være betænkelige.

Efter min opfattelse ligger dog nogen vejledning i udtrykket 'utilbørlig', idet det peger i retning af noget, der må anses for et overgreb. En vedtægt, som f.eks. blot er ubekvem for et mindretal, er ikke udover det, som et mindretal må acceptere. Men adgangen til at gennemføre ændringer ved en flertalsbeslutning går videre end dette. Også ændringer, som betyder, at enkelte medlemmers stilling forringes, vil kunne gennemføres af flertallet. Ændringerne må blot ikke være utilbørlige. Hvis fordelen for foreningen som sådan ved at gennemføre ændringerne ikke er til stede eller dog er minimal i forhold til indgrebet i de enkelte medlemmers stilling, kan ændringen f.eks. være utilbørlig.

Mads Bryde Andersen og Jens Kristiansen: Arbejdsmarkedspension - foreløbig udgave er formentlig på linie hermed. I behandlingen på s. 243ff fremhæves, at der må stilles krav til det saglige grundlag for at ændre en bestående pensionsordning. Endvidere nævnes et princip om intensitet. Heri ligger ifølge forfatterne, at jo mere vidtgående ændringen er, desto større krav stilles til det saglige grundlag. Efter min mening er det med rette, at forfatterne fremhæver, at det saglige grundlag skal kunne stå sin prøve, og at der, hvis der er tale om en indgribende en ændring, må der stilles større krav til nødvendigheden af dens gennemførelse.

De ovenfor nævnte kriterier om saglighed, rimelighed og intensitet udmøntes af Mads Bryde Andersen og Jens Kristiansen nærmere i forhold til blandt andet allerede indbetalte pensionsbidrag og pensionsydelser. For så vidt angår allerede indbetalte pensionsbidrag konkluderes s. 252, at der er adgang til at foretage ændringer - stadig med respekt af de ovenfor nævnte kriterier - som ændrer de fastlagte ydelser, af forfatterne kaldet 'reorganisering af ydelsesmønsteret', så længe det sker med respekt af den enkeltes opsparede midler. Det gælder dog kun med hensyn til fremtidige forsikringsbegivenheder. For aktuelle ordninger - altså ordninger, hvor forsikringsbegivenheden er indtrådt - er det i praksis ikke muligt at foretage ændring.

Jeg kan tilslutte mig disse konklusioner. Det gælder også med hensyn til indtrådte, men endnu ikke anmeldte forsikringsbegivenheder, som efter min mening må behandles på linie med øvrige aktuelle ordninger. Når forsikringsbegivenheden er indtrådt, må ordningen nemlig anses for aktuelt selvom den administrative konstatering af, at der foreligger en forsikringsbegivenhed, endnu ikke er foretaget
…
Ændringernes formål er at opnå en større ensartethed af hensyn til en effektiv administration. Trods det, at hensynet til en mere enkel administration i sig selv måske ikke er et behov, som byder sig frem som tvingende, må man sige, at de vilkår, som i dag hersker indenfor pension, stærk fokus på omkostninger og en effektiv administration, indebærer, at der er en rimelig og saglig begrundelse for at gennemføre ændringer. Hertil kommer, at man næppe har kunnet forudse, at en bestand med mange forskellige ordninger bevirker en stærkt forøget administrationsbyrde under hensyn til, hvad der i dag er muligt med moderne informationsteknologi. Der er på den baggrund en saglig begrundelse for ændringer ud fra et hensyn til at opnå en effektivisering af administrationen, i øvrigt til fordel for alle medlemmer, hvis nødvendighed er en konsekvens af en teknologisk udvikling, som ikke fuldt ud kunne forudses, da de mange forskelligartede ordninger opstod.

Ændringerne vil indebære færre valgmuligheder. Der gennemføres samtidig en samordning af aldersgrænser og udbetalingsbestemmelser, mens ydelsernes størrelse fastholdes. Hensigten med ændringerne - administrative forenklinger, som i sagens natur må kræve en samordning som nævnt - søges derved gennemført på en måde, der sigter efter den lavest mulige intensitet og indgriben. Ændringerne vil endvidere indebære, at der er ordninger, der bortfalder. For disse ordninger vil der i en vis udtrækning ske kompensation f.eks. ved udmøntning i ydelserne under de fortsættende ordninger. De ordninger, som bortfalder, er ikke ordninger, som er aldeles centrale og afgørende for en pensionsordning (begravelseshjælp, efterpension og børnepension, herunder Waisenrente). Det er således ikke ændringer af en så stærk intensitet, at der kan opstå diskussion om, at de kan foretages. Jeg forudsætter samtidig, at det er væsentligt for det overordnede formål - administrative forenklinger med henblik på at reducere omkostningerne - at de pågældende ordninger bortfalder.

Min samlede konklusion er således:

Der er tale om ændringer, som gyldigt kan vedtages af et flertal på FSP Pensions generalforsamling. Der er hjemmel i vedtægt og regulativer til, at disse kan ændres af det fornødne flertal og ud fra ændringernes begrundelse og indhold er der ikke tale om beslutninger, der må anses for utilbørlige i forhold til et eventuelt mindretal.

Det giver sig selv, at de foreningsretlige spilleregler skal overholdes (fremsættelse af forslag i overensstemmelse med vedtægterne, dækkende oplysning om forslagenes indhold og kon-

sekvenser, fornøden mulighed for debat og diskussion osv.) samt at ændringerne skal opfylde lovgivningens krav.

For så vidt angår spørgsmålet om 'velerhvervede rettigheder', som efter min mening rettelig er et spørgsmål om, hvorvidt der er givet løfter om en bestemt stilling for medlemmerne, som ikke kan tilbagekaldes ved en vedtagelse på generalforsamlingen, bemærker jeg, at jeg har haft lejlighed til at gennemgå materiale, som af FSP Pension gennem tiden er udsendt til medlemmer.
Ud fra denne gennemgang har jeg ikke grundlag for at mene, at der er tilsagt medlemmerne rettigheder, som er undtaget fra den grundlæggende regel i vedtægten om, at vedtægten og regulativerne kan ændres med det fornødne flertal."

Af ændringsforslaget, som blev fremlagt på pensionskassens generalforsamling den 24/4 2009 fremgår bl.a.:

"**Forslag 5: Ændret udbetalingsforløb af alderspension**

**Pensionsregulativet for afdeling B.1 § 8, Stk. 2 og § 14:**

**Gældende bestemmelse**
Som udgangspunkt udbetales alderspensionen livsvarigt. Efter de gældende regler kan der indgås aftale om et ændret udbetalingsforløb, herunder oprettelse af en 10-årig livsbetinget alderspension og kompensation for manglende udbetaling af folkepension og ATP indtil folkepensionsalderen.

**Forslag til ny bestemmelse**
Det foreslås, at bestyrelsen får bemyndigelse til at fastsætte mulighed for andre udbetalingsformer. Ændringen vil ikke medføre større ændringer i muligheder for udbetaling. Der vil fortsat være mulighed for 'knæk' af pensionen. Samtidig forventes det at blive muligt at tilkøbe en 10-årig garanti. Garantien betyder, at de efterladte får en del af alderspensionen, hvis medlemmet dør, inden alderspensionen har været udbetalt i 10 år.
…
**Forslag 7: Ægtefælle-/samleverpension**

**Pensionsregulativet for afdeling B.1 § 10:**

**Gældende bestemmelse**
Efter de gældende regler er ægtefælle-/samleverpensionen livsvarig, og hvis medlemmet var pensioneret på dødsfaldstidspunktet, forhøjes ægtefælle-/samleverpensionen med 50 % i de første 3 måneder (efterpension).

**Forslag til ny bestemmelse**
Det foreslås, at ægtefælle-/samleverpensionen som udgangspunkt er 10-årig, men at modtageren på udbetalingstidspunktet kan vælge at konvertere pensionen til en livsvarig udbetaling. Ved beregning af ægtefælle-/samleverpensionen ved overgang til afdeling FSP Traditionel den 1. januar 2010, vil der blive taget udgangspunkt i den 10-årige pension.

Samtidig foreslås det, at efterpensionen bortfalder. Forslaget indebærer, at ægtefælle-/samleverpensionen ikke forhøjes, hvis medlemmet var pensioneret på dødsfaldstidspunktet. Der vil ske kompensation for den nedsatte dækning.

For tidligere medlemmer af SKOP er efterpensionen 4 måneder og således et særforhold, der kræver særlig tilkendegivelse, jf. Vedtægtens § 18, stk. 2. Forslaget om bortfald af efterpension for disse medlemmer sendes derfor til Urafstemning, jf. Vedtægtens § 19, til de berørte medlemmer.

Hvis der ikke stemmes for bortfald af dækningen, vil efterpensionen fortsat være en særrettighed for tidligere medlemmer af SKOP. De berørte medlemmer vil betale for de meromkostninger som dette giver anledning til.

…

**<u>Forslag 9:</u> Alderssum**

**Pensionsregulativet for afdeling B.1 § 12:**
**Gældende bestemmelse**
Efter de nuværende regler er alderssummen en del af alderspensionen. Ved udbetaling af alderssum vil alderspensionen derfor falde. Da de øvrige dækninger er låst fast i forhold til alderspensionen, vil det samtidig betyde, at de øvrige dækninger falder, når alderssummen udbetales.

Alderssummen er livsbetinget, hvilket betyder, at medlemmet skal være i live på forfaldsdatoen.

**Forslag til ny bestemmelse**
Der foreslås en teknisk ændring, så alderssummen bliver en selvstændig ydelse. Forslaget indebærer, at de andre dækninger ikke nedsættes som følge af udbetaling af alderssum.
Hvis medlemmet ikke ønsker alderssummen udbetalt som et engangsbeløb, kan de på udbetalingstidspunktet vælge at konvertere den til løbende alderspension.

Alderssummen garanteres efter 60 år. Dette betyder, at hvis medlemmet dør efter det fyldte 60. år uden at have fået udbetalt alderssummen, udbetales opsparingen til de begunstigede.

…

**Pensionsregulativ for afdeling FSP Traditionel**

| Nuværende formulering Afdeling B1. | Forslag til ny formulering Afdeling FSP Traditionel | Bemærkninger |
|---|---|---|
| … | … | … |
| Alderspension | Alderspension | … |
| **§ 8, stk. 2**, Alderspensionen består ud over den livsvarige del af en ophørende, livsbetinget del, hvor udbetalingerne udgør hel eller delvis kompensation for manglende adkomst til folkepension og ATP i henhold til Pensionsbeskatningslovens § 5 A | Stk. 2. Medlemmer kan, i henhold til generelle regler fastsat af bestyrelsen, vælge andre udbetalingsformer på udbetalingstidspunktet | Det foreslås, at bestyrelsen får bemyndigelse til at fastsætte mulighed for andre udbetalingsformer.<br><br>Der tilsigtes ikke større realitetsændringer, og der vil stadig værre mulighed for 'knæk' af udbetalingen. |
| **…** | … | … |
| **§ 19, stk. 2.** Pensionsregulativet kan ændres med godkendelse af generalforsamlingen, jf. Vedtægternes § 18 | Stk. 2. Pensionsregulativet kan ændres med godkendelse af generalforsamlingen, jf. Vedtægternes § 18. | Bestemmelsen er uændret. |

| | | |
|---|---|---|
| **…** | | |
| **Ægtefælle-/samleverpension** | … | … |
| **…** | … | … |
| **§ 10, stk. 5.** Hvis medlemmet var pensioneret på dødsfaldstidspunktet, forhøjes ægtefælle-/samleverpensionen med 50 % i de første 3 måneder, dog 4 måneder dersom afdøde tillige var medlem af SKOP, jf. § 4, stk. 2. | | Det foreslås, at den forhøjede ægtefælle-/samleverpension bortfalder. |
| | **Stk. 5. Ægtefælle-/samleverpensionen udbetales i 10 år, dog længst til modtageren af ægtefælle-/samleverpensionens død. Ægtefælle-/samleverpensionen forfalder sidste gang den 1. i den måned, hvor retten til ægtefællepension ophører eller hvor den pensionsberettigede dør.** | Størrelsen af ægtefælle-/samleverpensionen fastsættes med udgangspunkt i størrelsen ved overgang til afdeling FSP Traditionel pr. 1. januar 2010, jf. regulativforslagets § 10, stk. 2.<br><br>Ægtefælle-/samleverpensionen foreslås fremover som udgangspunkt at være 10-årig, men modtageren kan på udbetalingstidspunktet vælge at konvertere ydelsen til en livsvarig udbetaling i henhold til regulativforslagets § 13, stk. 6. |
| **…** | **…** | … |
| **Ikrafttrædelse og ændringer** | **…** | … |
| **§ 19, stk. 2. Pensionsregulativet kan ændres med godkendelse af generalforsamlingen, jf. Vedtægtens § 18.** | | Bestemmelsen er uændret. |

"

Nævnet udtaler:

Sagen rejser efter nævnets opfattelse flere principielle problemstillinger, herunder særligt om ydelsesgaranti og grænser for en pensionskasses mulighed for ændring af grundlaget for udmeldte pensionsprognoser. Det er nævnet bekendt, at tilsvarende spørgsmål drøftes i andre pensionskasser.

Nævnet finder, at en afgørelse af sådanne vidtrækkende spørgsmål af kompliceret juridisk karakter bør afgøres ved domstolene. Nævnet afstår derfor i medfør af vedtægternes § 4 fra at behandle sagen.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Marianne Højgaard Pedersen
formand